

Thi Hoa

TRƯỜNG BỘ KINH

(Dìgha Nikàya)

TẬP I

Gồm 12 Kinh :

- 1) Brahmajàlasutta : Kinh Phạm Võng .
- 2) Sàmannaphalasutta : Kinh Sa-Môn Quả .
- 3) Ambatthasutta : Kinh A-Ma-Trú .
- 4) Sonadandasutta : Kinh Chủng Đức .
- 5) Kutadantasutta : Kinh Cứu-La-Đàn-Đầu .
- 6) Mahalisutta : Kinh Ma-Ha-Li .
- ***
- 8) Kassapasutta : Kinh Ca-Điếp .
- 9) Potthapàdasutta : Kinh Bồ-Sá-Bà-Lâu .
- 10) Subhasutta : Kinh Tu-Bà .
- 11) Kevaddhasutta : Kinh Kiên Cố .
- 12) Lohiccasutta : Kinh Lô-Già .
- 13) Tevijjasutta : Kinh Tam Minh .

(Vì nội dung kinh thứ 7 – JALIYA giống kinh Mahàli , nên Ngài Minh Châu không dịch kinh này . Do đó kế tiếp Kinh số 6 MAHÀLI là Kinh KASSAPA mang số 8 ... cho đến Kinh TEVIJJA mang số 13 ; tuy chỉ có 12 Kinh cả thảy).

Khởi soạn : 09.09.2009

Xong Tập 1 : 05.05.2010

Hoàn tất chuyển Thơ Kinh Trường Bộ (3 Tập) :

15.07.2011

Namo tassa Bhagavato Arahato
Sammàsambuddhassa

Kính lạy Thế Tôn muôn đời
Là bậc Ứng Cúng Trời Người quy y
Chứng đắc quả Chánh Biến Tri
Tự Ngài giác ngộ , không thầy dạy cho .

*

**

Con xin thành kính đảnh lễ đức Thế Tôn . Ngài là đấng Toàn Tri Diệu Giác , vô lượng Từ Bi . Ngài đã bẻ gãy bánh xe sinh tử luân hồi , đã diệt tận Vô Minh phiền não , là bậc Thầy của cả Chư Thiên và Nhân Loại .

Con xin thành kính đảnh lễ Pháp Bào , là những phương lương dược, có công năng cứu chữa căn bệnh trầm kha sinh tử của chúng sinh .

Con xin thành kính đảnh lễ Tăng Bảo , là những bậc thừa hành Chánh Giáo , bên ngoài có Y Bát chân truyền bên trong có Giới Định Tuệ làm căn bản ; dù đã đắc quả thánh (Thánh Tăng) hay còn phàm (Thanh tịnh Tăng) đều gọi là Phước Điền của Chư Thiên và Nhân Loại .

1. Kinh PHẠM VÕNG (Brahmajàla-sutta)

Như vậy tôi nghe :

1. Một thời nọ, Thế Tôn Ứng Cúng (1)
Du hành cùng Đại chúng tịnh, hòa (2)
Khoảng năm trăm vị Tăng Già
Từ thành Vương-Xá qua Na-Lan-Đà
Lúc đó Súp-Pí-Da (3) ngoại đạo
Là một lão du-sĩ lão liên
Vớ người đệ tử, thanh niên
Bram -Ma- Đát-Tá (4) cùng trên dặm ngàn
Súp-Pí-Da dùng toàn ác ngữ
Hủy báng Phật, Tăng lữ, Pháp môn
Đi sau Đại chúng, Thế Tôn
Liên thanh chưỡi rửa, vọng ngôn ngút ngàn
Ngược lại thầy, thì chàng đệ tử
Tán thán Phật, Tăng lữ, Pháp mầu
Nhiệt tình ca ngợi thâm sâu
Ân đức Tam Bảo, ngọc châu cõi đời
Cứ như thế, những lời tương phản
Thầy và trò : tán thán, miệt khinh
Trái ngược trên suốt hành trình
Nhắm vào đức Phật, Pháp minh, Tăng già
2. Khi ánh dương xế tà gác núi
Cảnh tịch liêu của buổi hoàng hôn
Chư Tỷ Kheo cùng Thế Tôn

(1): Hai trong 10 danh hiệu của Phật : Arahm (Ứng Cúng) và Bhagavà (Thế Tôn). (3): Suppiyà . (4): Brahmadata .
(2): Bản thể Tăng Già (Sangha) là thanh tịnh và hòa hợp .

Chọn nhà nghỉ mát chỉ dành Hoàng gia
Am-Ba-Lát-Thi-Ka (1) phước xá
Phật, Chúng Tăng an ngoại nghỉ đêm
Cũng tại đây, nghỉ trước thềm
Thầy trò du-sĩ cùng êm giấc nồng .

3. Bình minh đến, tình trong pháp hữu
Chư Tỷ Kheo tề tựu cùng nhau
 Gian nhà hình tròn và cao
 Là nơi hội họp, bàn vào sự duyên
 - “Chư Hiền Hữu ! Nhiệm huyên vi diệu !
 Hy hữu thay ! Tòa chiếu Phật ân
 Thầy trò du-sĩ tự thân
 Thốt ra lời lẽ nguy chân khôn lường
 Trò hết sức tán dương Tam Bảo
 Thầy dùng lời vô đạo, ác tâm
 Hủy báng cả Phật, Pháp, Tăng
 Chuyện thật kỳ lạ, chưa hằng thấy nghe ”.
- Phật kinh hành bên hè nhà mát
 Nghe chư Tăng bàn bạc ồn ào
 Nhà tròn Đại Giác bước vào
 Chư Tăng nghiêm cẩn đón chào hân hoan
 Soạn tòa ngồi, thỉnh an Ngài ngự
 Chúng Tỷ Kheo ngôi thứ ngôi quanh
 Thế Tôn liền hỏi nguyên nhân
 - “ Các thầy tựu hội luận bàn việc chi ? ”
 Chư Tỷ Kheo tức thì thưa chuyện :
 - “ Bạch Thế Tôn ! diễn biến họp bàn
 Xoay quanh sự việc trái ngang

(1): Ambalatthikà .

- Du-sĩ ngoại đạo ngang tàng miệt khinh
 Chưởi Phật, Pháp, chống kinh Tăng bảo
 Chắc sau này ác đạo phải sa
 Còn chàng Bram-Má-Đát-Ta
 Đệ tử du-sĩ, ôn hòa dễ thương
 Kính Tam Bảo, tán dương khen ngợi
 Tạo duyên lành phúc lợi tự thân
4. Nghe xong, Điều Ngự dạy rằng :
 “Các hàng Tứ chúng phải hằng nhớ ghi :
 Đừng phiền muộn mỗi khi bị hại
 Chẳng giận hờn, cãi lại, bi ai
 * Khi người phỉ báng Như Lai
 Miệt thị Giáo Pháp, chê bai Tăng đoàn
 Nếu tức giận, tâm toàn cố chấp
 Hại công phu tu tập lâu ngày
 Lại nữa, nghe người chê bai
 Làm sao biết đúng hay sai tận tường ?
 Là Sự Thật muôn đường vẫn thật
 Điều nào là chân thật, điều sai ?
 Các con phân tích, trình bày
 Chân lý sáng tỏ, thấy ngay chân thường .
6. Khi có kẻ tán dương, khen ngợi
 Tán thán Ta, Pháp hội, Tăng đoàn
 Chớ nên thích thú, hân hoan
 Tâm sinh hỷ lạc, chẳng màng đúng sai
 Phải sáng suốt suy ngay lẽ thật
 Điều nào đúng, điều trật ra sao .
 Suy ra chấp nhận điều nào
 Điều nào không đúng bỏ vào lãng quên .

7. Các Tỷ Kheo ! Trên nền Giới luật
 Không quan trọng, nhỏ nhặt, sát na
 Kẻ phạm phu tán thán Ta
 Rằng tâm đức Gô-Ta-Ma (1) trọn lành
 Bỏ trượng, kiếm, sát sanh tránh hẳn
 Đại từ tâm, bình đẳng, nhẫn kham
 Có tâm hổ thẹn là Tàm
 Ghê sợ là Quý, không làm nghiệp sai
 Hành phạm hạnh, bản lai thanh tịnh
 Không trộm cướp, chẳng tính so đo
 Quyết không lấy của không cho
 Đó lời tán thán của trò phạm phu .
8. Gô-Ta-Ma tịnh tu giải thoát
 Không tà hạnh. dâm ác thấp hèn
9. Không nói dối trá đua chen
 Không nói hai lưỡi chê khen dối lòng
 Không lường gạt cũng không ly gián
 Sống hòa hợp giữa nạn rẽ chia
 Sống đời chân thật sớm khuya
 Tránh lời độc ác nọ kia lỗi lầm .
10. Đó là kẻ phạm tâm ca ngợi
 Rằng Như Lai mang tới điều may
 Cả đến hạt giống, cỏ cây
 Cũng đều thấm nhuần đức dày Sa-Môn
 Chỉ ăn ngọ, Thế Tôn tri túc
 Không múa hát, trang sức, kịch ca
 Đại Sa-Môn Gô-Ta-Ma
 Không dùng hương liệu, dầu thoa thơm nồng

(1): Gotama (Cổ Đàm hay Kiều Đàm) : Họ của đức Phật .

Lại cũng không giường nằm cao rộng
 Cũng không nhận thịt sống, bạc vàng
 Nô tỳ trai, gái - từ nan
 Đàn bà, con gái ; không màng lưu tâm
 Cừu, dê, heo, gia cầm, voi, ngựa
 Ruộng, đất, vườn, nhà cửa không cần
 Từ bỏ gian lận bằng cân
 Từ bỏ môi giới, không phần gian tham
 Không áp bức, không làm thương tổn
 Không câu thúc, vây khỏn, cừ thù
 Đó lời của kẻ phàm phu
 Tán thán Điều Ngự Trượng Phu Phật Đà.

XONG TIÊU GIỚI

Các Tỷ Kheo ! Trong nhiều giai đoạn
 Hàng phàm phu tán thán Như Lai
 Giới đức thanh tịnh trong ngoài
 Bằng nhiều hình thức trình bày dưới đây :

11. Các Tỷ Kheo ! Nơi đây kẻ khác
 Bà-la-môn hoặc các Sa-môn
 Dù ăn tín thí cúng dường
 Vẫn còn làm hại thường thường cỏ cây
 Hạt từ rễ , hạt này từ đất
 Từ chiết cây, hạt thật sinh ra
 Còn Sa-Môn Gô-Ta-Ma
 Không hề làm hại cỏ hoa, cây trồng .
12. Các Sa-môn, số đông Phạm-chí
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn còn cất chứa khôn lường
 Món ăn, đồ uống, vải, giường, ngựa xe

- Chứa hương liệu, hoa hòe - thụ hưởng
 Cốt sao mình sung sướng, hanh thông .
 Còn Gô-Ta-Ma thì không
 Chẳng hề cất chứa, chất chôn nợ thêm .
13. Các Sa-môn cộng thêm Phạm-chí (1)
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn còn sống rất phô trương
 Múa hát, nhạc kịch, diễn tuồng thần tiên
 Đấu bò đực, đấu chim cun cút
 Đấu ngựa voi, vun vút đấu quyền
 Diễn binh, dàn trận liên miên
 Tụng chú, ngâm vịnh khắp miền trải qua
 Sa-Môn Gô-Ta-Ma không thể
 Sống thanh tịnh, giới thể nghiêm oai
 Phàm phu tán thán Như Lai
 Những trò du hí miệt mài tránh xa .
  14. Các Sa-môn hoặc là Phạm-chí
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn sống giải trí du dương
 Những trò cờ bạc chủ trương ăn tiền
 Cờ trên không, cờ trên mặt đất
 Tám hình vuông hoặc đặt mười hình
 Trò chơi quăng thẻ cho tinh
 Chơi banh, đoán chữ đoán hình trên lưng
 Đoán tư tưởng, trông chừng bắt chước
 Theo điệu bộ sao được giống bằng
 Súc sắc, kèn lá, chơi khăng
 Những trò tiêu khiển họ hằng mê sa

(1): Phạm Chí hay Bàn-Môn tức là Bà-La-Môn .

- Thú giải trí sa đà thụ hưởng
 Mất thì giờ, ngất ngưỡng ngày qua .
 Còn Sa-Môn Gô-Ta-Ma
 Các loại giải trí nguy tà tránh xa .
15. Các Sa-môn hoặc là Phạm-chí (1)
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn sống phè phỡn, cao lương
 Giường cao, chăn ấm, trải giường bằng len
 Mền lông thú, hai bên đính ngọc
 Tấm khăn quý che bọc đỉnh giường
 Nệm bằng da của sơn dương
 Ghế dài có gôi chân, thường bằng da
 Mãi hưởng thụ xa hoa, phù phiếm
 Những tiện nghi quý hiếm dùng qua
 Còn Sa-Môn Gô-Ta-Ma
 Không dùng những cách xa hoa như vậy .
16. Các Sa-môn hoặc đây Phạm-chí
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn còn sống rất vô lương
 Thường dùng mỹ phẩm, xông hương, thoa dầu
 Đeo trang sức với đầu tóc giả
 Gậy cầm tay với cả lọng, gươm
 Phát trần, vải trắng viền cườm
 Đám bó, tắm, đập, soi gương cả ngày
 Kem thoa mặt với đây sơn phấn
 Những kẻ này mê mẩn bướm hoa .
 Còn Sa-Môn Gô-Ta-Ma
 Tránh xa trang sức, lượt là cũng không .

(1): Phạm Chí hay Bàn-Môn tức là Bà-La-Môn .

17. Các Sa-môn, số đông Phạm-chí
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn nói vô ích, tâm thường
 Nói toàn những chuyện để vương đông dài
 Chuyện ăn trộm, gái trai, binh lính
 Chuyện đại thần, bách tính, chiến tranh
 Những chuyện làng xóm, thị thành
 Đồ ăn, thức uống, xoay quanh vải, mùng
 Về quốc độ, anh hùng tiêu biểu
 Hoặc chuyện về hương liệu, hoa hương
 Hiện trạng thế giới, đại dương
 Câu chuyện tạp thoại, sự thường hay không
 Gô-Ta-Ma thì không như thế
 Đại Sa-Môn giới thể nghiêm oai
 Phàm phu tán thán Như Lai
 Không nói vô ích, đông dài dọc ngang .
18. Các Sa-môn, các hàng Phạm-chí
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn sống bàn luận tranh đương
 Như nói :“ Ngươi biết chuyện thường này
 không ?
 Pháp và luật ngươi thông không chứ ?
 Ta rất rành những thứ luật này .
 Ngươi phạm tà kiến tội dày
 Ta thật chánh kiến, lời đầy tương ưng
 Điều nói sau ngươi từng nói trước
 Điều nói trước lại được nói sau
 Chủ kiến ngươi bị phủ đầu
 Ngươi bị thuyết bại, hãy cầu giải vây ”.
 Những kẻ này luận bày tranh chấp

- Quyết ăn thua cao thấp, gần xa
 Còn Sa-Môn Gô-Ta-Ma
 Từ bỏ biện luận, tránh xa tranh tài .
19. Các Sa-Môn, lợi tài Phạm-chí
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn sống rất đáng coi thường
 Đứng làm môi giới để vương, đại thần
 Đưa tin tức, thân gần Phạm-Chí
 Sát-Đế-Ly , Gia chủ gần xa
 Còn Sa-Môn Gô-Ta-Ma
 Không làm môi giới ngụy tà ô danh .
20. Các Sa-Môn, lợi tranh Phạm-chí
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn sống một cách bất lương
 Lừa đảo, siểm nịnh muôn đường đáng khinh
 Nói gợi ý , bất minh cầu lợi
 Hoặc dèm pha cho tới phân ly
 Tư cách ấy chẳng ra gì
 Chỉ vì tư lợi vô nghì đáng thương !
 Gô-Ta-Ma kiên cường diệt ác
 Đại Sa-Môn an lạc nghiêm oai
 Phạm phu tán thán Như Lai
 Giới đức cao thượng, trong ngoài tịnh thanh.

XONG TRUNG GIỚI

21. Các Sa-Môn, lợi tranh Phạm-chí
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn sống tà hạnh tầm thường
 Xem tướng, đoán mộng, phô trương biệt tài
 Phun hạt cải , tế khoai , tế lửa

- Tế thực tô , tế lúa , tế dầu
 Tế máu cho đến khoa cầu
 Cầu thần ban phước hoặc cầu quỷ ma
 Khoa xem mộng lẫn khoa địa lý
 Khoa thuốc độc cho chí khoa chim
 Khoa đoán số mạng, cầu tìm
 Chiêm tướng, triệu tướng, khoa ngựa bắn tên
 Khoa bò cạp hay tên khoa rắn
 Khoa chim quạ, chuột cắn ... những là
 Còn Sa-Môn Gô-Ta-Ma
 Tránh xa ác hạnh ngụy tà ô danh .
22. Các Sa-Môn, lợi tranh Phạm-chí
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn sống tà mạng vô lương
 Xem tướng hòn ngọc, kiếm gương, áo quần
 Tướng mũi tên, cây cung, võ khí
 Tướng đàn bà cho chí đàn ông
 Thiếu nam, thiếu nữ, nhi đồng
 Đầy tứ trai gái, tướng trong gia cầm
 Tướng voi, ngựa ; sru tầm tướng thú
 Tướng dê, cừ, chim cú, cắc kè
 Tướng trâu , cun cút , gậy que
 Bò đực, bò cái , lập lòe tướng ma
 Sa-Môn Gô-Ta-Ma thì khác
 Bậc giới đức an lạc nghiêm oai
 Phạm phu tán thán Như Lai
 Tà mạng từ bỏ, trong ngoài tịnh thanh .
23. Các Sa-Môn, lợi tranh Phạm-chí
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn sống tà mạng như thường

Đoán rằng : Vua sẽ kiên cường tấn công
 Vua ngoại bang thế cùng triệt thoái
 Vua bán xứ rồi lại thu quân
 Bên này thắng trận mấy lần
 Bên kia đại bại , thất thần rút lui .
 Những kẻ này không nguôi hiếu động
 Cứ đoán mò , thực mộng chẳng sao !
 Còn Gô-Ta-Ma thanh cao
 Tránh xa suy đoán nguy tà ô danh .

24. Các Sa-Môn, lợi tranh Phạm-chí
 Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn sống chẳng được thiện lương
 Bằng những tà mạng, đủ phương thức tà
 Lòng ham muốn xa hoa hưởng thụ
 Nên tìm đủ mọi cách điều ngoa
 Tiên đoán sẽ có xảy ra
 Nguyệt thực, nhật thực hoặc là sao băng
 Đoán mặt trời , mặt trăng đi lệch
 Hoặc đi đúng, không chệch bầu trời
 Sẽ có lửa cháy các nơi
 Sẽ có động đất , sấm trời : Thiên cơ
 Các tinh tú sẽ mờ , sẽ sáng
 Hay lặn, mọc ; có nạn nguy, an
 Kết quả xảy trong không gian
 Những kẻ hiếu sự lan man đoán mò .
 Không chấp nhận những trò đáng trách
 Gô-Ta-Ma trong sạch nghiêm oai
 Phàm phu tán thán Như Lai
 Tránh xa tà mạng, lợi tài ô danh .

25. Các Sa-môn, lợi tranh Phạm-chí

Dù đã ăn tín thí cúng dường
 Vẫn sống tà mạng bất lương
 Đoán mưa, đại hạn, bất tường xảy ra
 Sẽ được mùa hay là mùa mất
 Sẽ có bệnh hoặc gặp họa tai
 Các nghề như đếm ngón tay
 Kế toán, cộng số , làm theo thế tình

26. Hoặc sắp đặt ngày lành tháng tốt
 Để rước dâu, đón một rể hiền
 Hòa giải, chia rẽ, tiêu tiền
 Đòi nợ, bùa chú người liền rui ro
 Dùng bùa chú làm cho công lười
 Để phá thai , cứng dưới quai hàm
 Khiến cho bị điếc , bị câm
 Hỏi gương soi, hỏi nữ nam phù đồng
 Thờ đại địa cầu mong có phước
 Thờ mặt trời để được quang huy
 Phun ra lửa, thỏa sân si
 Bùa chú, cầu nguyện Si-ri thần tài .
27. Hoặc tà mạng dùng ngay tà thuật
 Để được yên, khỏi chuốc nạn tai
 Các điều đã hứa , làm sai
 Để được dương thịnh, trong nhà chớ che
 Tìm đất tốt, phước về nhà mới
 Lễ rửa miệng, ca ngợi hy sinh
 Làm cho mưa, xỏ trong mình
 Bài tiết như bản, sạch tinh cả người
 Thoa dầu tai, soi gương nhỏ mắt
 Làm thầy thuốc mổ cắt bệnh nhân
 Chữa bệnh con nít xa gần

Các loại cây rễ , lượng phân dùng bừa
 Khi dùng thuốc, ngăn ngừa công hiệu
 Tuy y thuật chỉ hiểu qua loa .
 Còn Sa-Môn Gô-Ta-Ma
 Tránh xa những thứ nguy tà kể trên .

- Các Tỷ Kheo ! Hãy nên thường quán
 Kẻ phàm phu tán thán Như Lai
 Điều nhỏ nhặt thuộc Giới này
 Rằng Sa-Môn có đủ đầy tịnh thanh .

XONG ĐẠI GIỚI

- 28. Bấy giờ đức Trọn Lành Đại Giác
 Gọi chư Tăng : “ Này các Tỷ Kheo !
 Có những pháp khác cao siêu
 Khó thấu, khó chứng, mỹ miều cao thâm
 Rất tế nhị, ngoài tầm luận lý
 Chỉ có những người trí hiểu thôi
 Như Lai đã giác ngộ rồi
 Những ai như thật hết lời tán dương .
- 29. Các Tỷ Kheo ! Những phương mỹ diệu
 Pháp tịch tịnh được hiểu ra sao ?
 Có Sa-môn, Bà-la-môn
 Luận bàn Quá Khứ , chấp tồn tối sơ
 Họ y cứ Tối Sơ Quá Khứ
 Đề xướng nhiều luận cứ khác nhau
 Với nhiều sở kiến ồn ào
 Mùì Tám Luận Chấp, thấp cao, thường thường
- 30. THƯỜNG TRÚ LUẬN chủ trương tất cả
 Họ chấp rằng : Bản ngã thường còn

Thế giới vĩnh viễn trường tồn
 Đó là luận chấp tối tôn, số người .

- 31. Các Tỷ Kheo ! Có người ngoại đạo
 Nhờ nhiệt tâm, niệm hảo, tinh cần
 Vị ấy nhập định thiền tâm
 Nhớ được tiền kiếp, bao lần tử sinh
 Trăm ngàn đời nhục, vinh, quý, tiện
 Hay hơn nữa , lũy tiến số đời
 Nhớ lại rằng : Sinh những nơi
 Giòng họ như thế, nhớ thời tuổi tên
 Thuộc giai cấp dưới trên, vô số
 Cách ăn uống, lạc & khổ thọ cùng
 Đến khi thân hoại mạng chung
 Sinh đến chỗ khác, cát hung còn tùy
 Vòng luân hồi lập đi lập lại
 Hết kiếp này rồi tái kiếp sau
 Bản ngã, thế giới thế nào ?
 Vững như trụ đá, núi cao, thường còn
 Hữu tình kia luân hồi lưu chuyển
 Tuy tử sinh, vĩnh viễn thường còn
 Số Sa-môn , Bà-la-môn
 Thường Trú luận chấp, chúng tôn lập trường.
- 32. Nhóm hai cũng chủ trương Thường Trú
 Vì có người chuyên chú nhất tâm
 Không phóng dật, nhờ tinh cần
 Nhờ chánh ức niệm nên tâm nhập thiền
 Khi nhập định, họ liền nhớ lại
 Đời quá khứ từng trải bao nhiêu
 Thành kiếp, hoại kiếp số nhiều
 Nhớ hết tên họ, những điều cảm quan

- Lạc , khổ thọ thế gian , ăn uống
 Khi chết đi, sớm muộn tái sinh
 Nên họ chấp lấy niềm tin
 Bản ngã, thế giới đình ninh trường tồn
 Hữu tình kia luân hồi lưu chuyển
 Tuy tử sinh, vĩnh viễn thường còn
 Đề xướng luận cứ sắt son
 Chấp Thường Trú Luận, vẫn còn mãi lâu .
33. Nhóm ba cũng trước sau chấp có
 Thường Trú Luận, nhờ họ nhập thiền
 Nhớ được vô số vô biên
 Thành kiếp, hoại kiếp, họ tên, giai tầng .
 Họ chấp rằng : Vĩnh hằng bản ngã ,
 Thế giới như trụ đá vững vàng
 Hữu tình lưu chuyển lớp lang
 Tuy có sinh tử, hoàn toàn tồn lâu
34. Trường hợp bốn, đi đầu luận lý
 Các Sa-môn, Phạm-chí thông thường
 Là nhà thẩm sát, suy lường
 Tùy thuận, chia chẻ ; chủ trương như vậy :
 Đây bản ngã và đây thế giới
 Là thường trú, đi tới bất sinh
 Vững chắc như núi, trụ đình
 Như hữu tình nọ, tử sinh luân hồi
 Vẫn thường trú, đời đời bất biến
 Tuy sống chết, vĩnh viễn bất sinh
 Chấp Thường Trú Luận đình ninh
 Cả bốn luận chấp đồng tình với nhau :
35. Sa-môn nào hay là Phạm-chí
 Chấp Thường Trú, đồng ý lập trường :

- Lấy một trong bốn chủ trương
 Hay chấp nhận cả bốn đường kể trên .
- 36 - Các Tỷ Kheo ! Hãy nên nhận biết
 Tuệ phân biệt của bậc Như Lai
 Đối với sở kiến đơn sai
 Chấp thủ như vậy, chấp hoài ý đây
 Sẽ đưa đến như vậy cõi thú
 Sẽ an trú định mệnh tác thành
 Như Lai không chấp sở hành
 Chứng được tịch tịnh, nội tâm an từ
 Như thật biết, diệt trừ các thọ
 Những nguy hiểm và sự xuất ly
 Giải thoát, Như Lai chứng tri
 Tuyệt không chấp thủ, vĩnh ly nguy tà
37. Những pháp ấy thật là sâu kín
 Khó thấy, chứng, tịch tịnh, mỹ miều
 Rất là tế nhị, cao siêu
 Ngoài tầm luận lý, vượt điều nghĩ suy
 Được tuyên thuyết, thắng tri, hoàn mỹ
 Những pháp ấy, người trí hiểu thôi
 Như Lai đã giác ngộ rồi
 Những ai như thật, hết lời tán dương .

TỤNG PHẨM THỨ NHẤT

1. Các Tỷ Kheo ! Có phùng Phạm-chí (1)
 Các Sa-môn lập dị chủ trương
 Một phần Thường Trú lập trường
 Một phần luận chấp Vô Thường song song
 Chấp bản ngã và đồng thế giới

(1) : Phạm Chí hay Bàn-Môn tức là Bà-la-môn .

- Là Thường còn đối với hữu tình
 Thường Trú luận chấp định ninh
 Hạng hữu tình khác thuyết minh Vô thường
 Bốn luận chấp đề cương song hữu
 Ý chỉ gì , căn cứ chủ trương ?
 Thường Trú luận lẫn Vô Thường
 Cả hai cùng có, luận cương lập trường .
2. Các Tỷ Kheo ! Vô thường thay đổi
 Một thời đoạn thế giới chuyển mình
 Biến hoại ; phần lớn hữu tình
 A-Phát-Sa-Rá (1) tái sinh cõi này
 Quang-Âm Thiên (1), tại đây nuôi sống
 Bằng hỷ lạc ; tự phóng hào quang
 Bay lượn tự tại không gian
 Sống lâu tại đó, vinh quang, an lành
3. Các Tỷ Kheo ! Lập thành thế giới
 Sau thời gian trông đợi rất lâu
 Thế giới mới , rất rộng cao
 Phạm Cung được hiện, nhưng nào có ai !
 Cung trống rỗng, hôm mai hoang vắng .
 Một hữu tình đã tận phước duyên
 Mạng chung từ Quang-Âm Thiên
 Sinh qua Cung Phạm tức liền , ý sinh
 Nuôi mạng sống cũng bằng hỷ lạc
 Thân tốt đẹp, tự phát hào quang
 Bay lượn khắp chốn dễ dàng
 Và sống trong sự vinh quang khá dài .
4. Sau thời gian sống hoài như vậy

(1): Abhassara : Quang-Âm Thiên (cõi trời Quang Âm)

- Hữu tình ấy chán ngấy, chẳng vui
 Nên khởi ước vọng khôn nguôi
 Mong sao được đón những người mới sinh .
 Lúc bấy giờ hữu tình nhiều vị
 Thọ mạng tận, phước quý tận duyên
 Mạng chung từ Quang-Âm Thiên
 Sinh qua Cung Phạm kết duyên bạn lành
 Hữu tình ấy cũng sinh từ ý
 Nuôi mạng sống bằng hỷ, phi hành
 Hào quang tự chiếu quanh mình
 Sống vậy trong sự quang vinh khá dài .
5. Các Tỷ Kheo ! Lúc này tại đó
 Vị hữu tình đã có đầu tiên
 Phát sinh tư tưởng tự nhiên :
 “ Ta là Tỏi Thắng, Phạm Thiên cõi này
 Sáng Tạo Chủ, Toàn Năng, Thượng Đế
 Hóa Sanh Chủ, Chúa Tể Phạm Cung
 Với hữu tình đã sống chung
 Ta là Tổ Phụ, đã từng trải qua
 Chúng hữu tình do ta sinh họ
 Vì sao vậy ? Bởi họ đến sau
 Do ta khởi niệm nguyện cầu
 Mong cho có bạn, đỡ sầu, tiêu dao .
 Các hữu tình đến sau cũng nghĩ :
 Chính vị ấy là vị Phạm Thiên
 Biến Nhãn, Tỏi Thắng, Thượng Tiên
 Chúa Tể, Tổ Phụ, Cha hiền chúng ta
 Vì sao vậy ? Sinh qua đã thấy
 Có vị ấy ngự tại Phạm Cung
 Hóa Sanh, Sáng Tạo muôn trùng

Chính từ vị ấy, ta cùng được sinh

6. Các Tỷ Kheo ! Hữu tình có trước
 Nhiều phước tướng, sống được lâu hơn
 Uy quyền cũng có nhiều hơn
 * Các hữu tình khác thân đơn ít quyền
 Sống ngắn hơn, phước duyên cũng ít
 Tướng hảo ít , thọ mạng lại cùng
- Hết phước sống tại Phạm Cung
 Một hữu tình nọ thác sinh Ta Bà
 Khi đến tuổi, xuất gia hành đạo
 Sống độc thân, tu tạo phước lành
 Nhờ sự tinh tấn, nhiệt thành
 Nhờ không phóng dật, tịnh thanh, nhập thiên
- Khi nhập định, tâm yên nhớ lại :
 Kiếp vừa qua ở tại Phạm Cung
 Có Đại Phạm Thiên tốt cùng
 Bạc Sáng Tạo Chủ, Tổ chung mọi loài
 Bạc Toàn Năng, lâu dài Chúa Tể
 Bạc Tối Thắng, Thượng Đế, Hóa Sinh
 Chúng ta do vị ấy sinh
 Là đáng kiên cố, vĩnh hằng, đại ân
 Còn chúng ta dần dần biến đổi
 Bị yếu thọ, mòn mỏi, vô thường
 Nửa Thường Trú, nửa Vô Thường
 Trường hợp thứ nhất, chủ trương khó lường.
7. Trường hợp hai , tùy phương y chỉ
 Nhóm Sa-môn, Phạm Chí chủ trương
 Một phân luận chấp Vô Thường

Phân kia Thường Trú luận cương lập trường
 Là Vô Thường , hạng này chuyên chú
 Còn hạng kia Thường Trú luận chuyên
 Đã có những hạng chư Thiên
 Nhiễm hoặc dục lạc, tâm liền mê say
 Trong hí tiểu miệt mài dục lạc
 Sống lâu ngày biếng nhác nhiễm sa
 Khít – Đa – Pá – Đô – Si – Ka (1)
 Một tên để gọi hạng là chư Thiên
 Sống mê say nên liền thất niệm
 Do thất niệm, từ bỏ thân này

8. Các Tỷ Kheo ! Nhờ duyên may
 Vị ấy sinh đến chỗ này, an nơi
 Khi đến tuổi, đến thời từ bỏ
 Biệt gia đình, giòng họ, thân nhân
 Nhờ chánh ức niệm, tinh cần
 Nhờ không phóng dật, nên tâm nhập thiên
 Khi nhập định thì liền nhớ đủ
 Chỉ một kiếp quá khứ kể liền
9. Nói rằng : “Có những chư Thiên
 Không nhiễm dục lạc triền miên lâu dài
 Không nhiễm hoặc mê say hí tiểu
 Không thất niệm, khỏi chịu thác sanh
 Được sống kiên cố, thường hằng
 Còn ta thì chịu nhọc nhằn thác sanh
 Do mê say ngọn ngành dục lạc
 Nên thất niệm, cõi ác sanh hoài
 Đó là trường hợp thứ hai

(1) : Khiddàpadosikà : Tên một hạng chư Thiên .

- Chủ trương Thường Trú hoặc đây Vô Thường
10. Trường hợp ba , chủ trương cũng thế
Hai luận chấp lưỡng thể : Thường, Vô
Ma - Nô - Pá – Đô – Si – Ka (1)
Là tên một hạng cũng là chư Thiên
Bị nhiễm hoặc căn nguyên tâm trí
Sống lâu ngày nung chí hận thù
Đố kỵ , oán ghét muôn thu
Thân, tâm mệt mỏi , chúng từ bỏ thân
11. Một hữu tình trong hàng của chúng
Từ bỏ thân, sanh đúng cõi này
Khi đến an trú tại đây
Xuất gia tu tập đêm ngày nhất tâm
Chánh ức niệm, suy tầm, cần mẫn
Không phóng dật, tinh tấn, nhập thiền
Khi nhập định, tâm tịnh yên
Nhớ kiếp gần nhất kế liền kiếp đây
12. Vị ấy nói : “Đó đây Thiên chúng
Do tâm trí không nhiễm lỗi lầm
Tâm không oán ghét do sân
Cũng không đố kỵ, thân tâm an lành
Vị ấy không thác sanh, từ bỏ
Sống vĩnh hằng, kiên cố, thường còn
Chúng ta đời sống mỗi mòn
Tâm trí nhiễm hoặc, oán hờn ghét ganh
Thân, tâm mệt , thác sanh cõi nọ
Sống Vô Thường, yếu thọ, biến thiên
Thứ ba , trường hợp hiện tiền

(1) : Manopadosikà : Tên một hạng chư Thiên khác .

- Vô Thường một nửa, nửa chuyên Trường tồn
13. Các Tỷ Kheo ! Vẫn còn trường hợp
Loại thứ tư , thứ lớp chủ trương
Thường Trú luận, lẫn Vô Thường
Bản ngã, thể giới đề cương hai đường
Hạng hữu tình Vô Thường đôi mặt
Một hạng khác chấp chặt Trường tồn
- Có Sa-môn, Bà-la-môn
Thẩm sát, suy luận chuyên môn đủ đầy
Tùy thẩm sát, vị này tuyên bố :
Ngũ căn là bản ngã Vô thường
Mắt, tai, mũi, lưỡi, thân ương
Chuyên biến, không vững, không thường trú đây
Chỉ có Tâm, Ý này và Thức
Bản ngã ấy vượt bực, thường còn
Không bị chuyên biến, hao mòn
Vô Thường chấp lẫn Thường Còn, cả hai
Hữu tình này chấp đây Thường Trú
Hữu tình kia chấp thủ Vô Thường
Luận chấp thứ tư tương đương
Một nửa Thường Trú, nửa thường chấp Không .
14. Sa-môn nào hoặc đồng Phạm Chí
Chấp song hữu, đồng ý lập trường
Lấy một trong bốn chủ trương
Hay chấp nhận cả bốn đường kể trên.
15. Các Tỷ Kheo ! Hãy nên nhận biết
Tuệ phân biệt của bậc Như Lai
Đối với sở kiến đơn sai

Chấp thủ như vậy, chấp hoài ý đây
 Sẽ đưa đến như vậy cõi thú
 Sẽ an trú định mệnh tác thành
 Như Lai không chấp sở hành
 Chứng được tịch tịnh, nội tâm an từ
 Như thật biết, diệt trừ các thọ
 Những nguy hiểm và sự xuất ly
 Giải thoát, Như Lai chứng tri
 Tuyệt không chấp thủ, vĩnh ly nguy tà
 Những pháp ấy thật là sâu kín
 Khó thấy, chứng, tịch tịnh, mỹ miều
 Rất là tế nhị, cao siêu
 Ngoài tầm luận lý, vượt điều nghĩ suy
 Được tuyên thuyết, thắng tri, hoàn mỹ
 Những pháp ấy, người trí hiểu thôi
 Như Lai đã giác ngộ rồi
 Những ai như thật, hết lời tán dương .

16. Các Tỷ Kheo ! Có phùng Phạm Chí
 Các Sa-môn lập dị chủ trương
 Với Bốn luận chấp lập trường :
 Vô Biên thế giới hoặc đường Hữu Biên

* Các Sa-môn, não phiến Phạm Chí
 Căn cứ gì, y chỉ đầu tiên
 Chủ trương thế giới HỮU BIÊN
 Hoặc là thế giới VÔ BIÊN , vô cùng ?

17. Các Tỷ Kheo ! Có người ngoại đạo
 Nhờ nhiệt tâm, chu đáo, tinh cần
 Nhờ chánh ức niệm, suy tầm
 Nhờ không phóng dật nên tâm nhập thiền

Khi nhập định, ý liền phát khởi :
 Thế giới này đi tới Hữu Biên
 Chung quanh có một đường viên
 Trường hợp thứ nhất, Hữu Biên lập trường .

* Trường hợp hai , chủ trương luận chấp
 Là thế giới quả thật Vô Biên
 Có người cần mẫn hành thiền
 Nhờ rất tinh tấn, tâm liền tịnh yên
 Khi nhập định, ý liền phát khởi :
 Thế giới này hợp với Vô Biên
 Không giới hạn, không đường viên
 Vị nào mà nói Hữu Biên là lầm .

19. Trường hợp ba , với tâm cần mẫn
 Một ngoại đạo tinh tấn hành thiền
 Nhờ không phóng dật, tinh chuyên
 Nhờ chánh ức niệm, tâm yên nhập thiền
 Khi nhập định, ý liền phát khởi :
 Thế giới này từ mới lập nên
 Nó Hữu Biên ở phía trên
 Còn bề ngang nó Vô Biên vô cùng
 Nên phải nói gộp chung trở lại
 Nó Hữu Biên cùng với Vô Biên .
 Vị nào nói chỉ Hữu Biên
 Hay nói chỉ có Vô Biên là lầm .

Nhờ nhập định suy tầm, ta rõ
 Vừa Hữu Biên, vừa có Vô Biên
 Trường hợp thứ ba đi liền
 Chủ trương luận chấp Nhị Biên có cùng .
 Trường hợp bốn , không chung một ý

Có Sa-môn, Phạm-chí thông thường
 Là nhà thẩm sát, suy lường
 Tùy thuận, chia chẽ , chủ trương như vậy :
 Không Vô Biên , cõi này đã thế
 Không Hữu Biên , sự thể cũng chuyên
 Không Hữu Biên , Không Vô Biên
 Vị nào chỉ nói Hữu Biên là lầm
 Chỉ Vô Biên cũng không đúng thật
 Nói thế này cũng trật đường liền :
 “ Hữu Biên vừa có Vô Biên ”
 Cả Ba tư tưởng khùng điên, sai lầm .
 Chỉ chúng ta suy tầm biết chắc :
 Không Hữu Biên cũng Chẳng Vô Biên .
 Đây Bốn Luận Chấp ngửa nghiêng
 Chủ trương thế giới Nhị Biên chẳng đồng.

21. Sa-môn nào hay đồng Phạm-chí
 Chấp Nhị Biên , đồng ý lập trường
 Lấy Một trong bốn chủ trương
 Hoặc chấp nhận cả Bốn đường kể trên .
22. Các Tỷ Kheo ! Hãy nên nhận biết
 Tuệ phân biệt của bậc Như Lai
 Đối với sở kiến đơn sai
 Chấp thủ như vậy, chấp hoài ý đây
 Sẽ đưa đến như vậy cõi thú
 Sẽ an trú định mệnh tác thành
 Như Lai không chấp sở hành
 Chứng được tịch tịnh, nội tâm an từ
 Như thật biết, diệt trừ các thọ
 Những nguy hiểm và sự xuất ly
 Giải thoát, Như Lai chứng tri

Tuyệt không chấp thủ, vĩnh ly ngục tà
 Những pháp ấy thật là sâu kín
 Khó thấy, chứng, tịch tịnh, mỹ miều
 Rất là tế nhị, cao siêu
 Ngoài tầm luận lý, vượt điều nghĩ suy
 Được tuyên thuyết, thắng tri, hoàn mỹ
 Những pháp ấy, người trí hiểu thôi
 Như Lai đã giác ngộ rồi
 Những ai như thật, hết lời tán dương .

23. Các Tỷ Kheo ! Có phường Phạm Chí
 Các Sa-môn lập dị chủ trương :
 NGỤY BIỆN LUẬN thật dị thường
 Dùng lời trườn uốn như lươn khác nào
 Bốn Luận Chấp trước sau đề xướng
 Dùng ngục biện khi vướng trả lời
24. Các Tỷ Kheo ! Ở vài nơi
 Có những Phạm Chí, Sa-môn ngục tà
 Không thật biết : Đây là Bất Thiện
 Không thật biết : Đây Thiện, tốt lành
 Nhưng nghĩ : Nếu tôi phải đành
 Trả lời Thiện, Ác ; chẳng lành cho tôi
 Nói là Thiện, hay lời Bất Thiện
 Thì tham, sân sẽ hiện nơi tôi
 Nếu Dục, hận khởi đồng thời
 Như vậy tôi tất sẽ rơi sai lầm
 Nếu sai lầm, sinh tâm phiền muộn
 Khi phiền muộn, trạng huống chướng duyên
 Nên khi được hỏi căn nguyên
 Dùng lời trườn uốn ngửa nghiêng bồng trầm:
 “ Tôi nói vậy nhưng không nói vậy

Không nói kia, nhưng thấy như vậy
 Không nói không phải như đây
 Không nói không phải không rày không kia
 Đây Ngụy Biện Luận chia thứ nhất
 Khi được hỏi, trườn thật như lươn .

25. Trường hợp thứ hai , chủ trương :
 Cũng Ngụy Biện luận uốn trườn như lươn :

Có Sa-môn hoặc phùng Phạm-chí
 Không thật biết Thiện quý, Ác tà
 Nhưng nghĩ : Nếu ta nói ra
 Minh không thật biết, thật là hổ ngươi
 Nếu có người gặp tôi vấn nạn :
 Thiện, Bất Thiện thỏa đáng là sao ?
 Nếu tôi lúng túng đáp trao
 Thời dục, tham, hận khởi vào nơi tôi
 Nếu sân khởi, tôi thời chấp thủ
 Bị phiền muộn, chướng đủ nơi tôi
 Nên khi bị hỏi , trả lời
 Dùng Ngụy Biện luận rối bời, tinh ma :
 Tôi không nói nó là như vậy
 Tôi không nói nó lại như kia
 Không nói không phải như kia
 Không nói không phải không kia, không này
 Đó luận chấp thứ hai đề xướng
 Ngụy Biện Luận trườn uốn như lươn .

26. Trường hợp thứ ba , chủ trương
 Dùng Ngụy Biện Luận uốn trườn như lươn :

Có Sa-môn hoặc phùng Phạm-chí
 Không thật biết : Đây Thiện, đây Tà

Nhưng nghĩ : Nếu tôi nói ra
 Tôi không thật biết, thật là hổ ngươi
 Nếu như có những người bác học
 Tính sàng lọc, nghị luận biện tài
 Biện bác sợi tóc chẻ hai
 Họ muốn đả phá kiến tà, chẳng thôi
 Họ có thể đến tôi, cật vấn
 Tôi sẽ khó tường tận trả lời
 Nếu không giải đáp cho trôi
 Tôi bị phiền muộn, tức thời chướng duyên
 Nên bị hỏi, tôi liền phải mượn
 Ngụy Biện Luận trườn uốn như lươn .

27. Trường hợp thứ tư , chủ trương
 Dùng Ngụy Biện Luận, uốn trườn như lươn
 Chính ở đây có phùng ngụy thuyết
 Không thật biết : Đây Thiện, đây Tà
 Là người đàn độn , tỏ ra
 Ngụ si không biết đâu là ngụy, chân
 Sợ xấu hổ , chúng lần tìm cách
 Dùng ngụy biện phân tách lung tung
 Nên khi bị hỏi chung chung
 Có Thế Giới Mới hay không có gì ?

Tôi nói có , nhưng thì tiếp kế
 Tôi không nói như thế, như vậy
 Không phải là khác như đây
 Không nói không phải không vậy không kia
 Nếu anh hỏi : Như kia có một
 Thế giới mới đẹp tốt phải không ?
 Tôi trả lời : Chính là không
 Nhưng không nói vậy, cũng không nói vậy

Không nói khác như đây, như thế
 Không nói không không thế, không kia
 Cũng không không phải như kia
 Không phải không có như kia, quá trình
 - Có hay không hữu tình sinh hóa ?
 - Có kết quả dị thực, nghiệp chuyên ?
 Về Thiện và Ác triền miên
 Có & không kết quả nghiệp duyên ác, lành ?
 - Đấng Như Lai bất sanh tồn tại
 Hay không còn tồn tại , sau khi
 Ngài đã tịch diệt , trà tỳ ?
 Tất cả câu hỏi cũng vì hoài nghi .
 Không thể đáp những gì được hỏi
 Nên tôi đã phải nói lung tung
 Với Ngụy Biện luận , tôi dùng
 Như lươn trườn uốn giữa vùng đại dương .
 Là thứ tư lập trường Ngụy Biện
 Dùng những điều thiên kiến chủ trương
 Dùng lời trườn uốn như lươn
 Làm người hỏi chẳng biết đường ra sao .

28. Các Sa-môn, cống cao Phạm-chí
 Chấp Ngụy Biện, đồng ý lập trường
 Lấy Một trong bốn chủ trương
 Hay chấp nhận cả Bốn đường kể trên .

29. Các Tỷ Kheo ! Hãy nên nhận biết
 Tuệ phân biệt của bậc Như Lai
 Đối với sở kiến đơn sai
 Chấp thủ như vậy, chấp hoài ý đây

Sẽ đưa đến như vậy cõi thú
 Sẽ an trú định mệnh tác thành
 Như Lai không chấp sở hành
 Chứng được tịch tịnh, nội tâm an từ
 Như thật biết, diệt trừ các thọ
 Những nguy hiểm và sự xuất ly
 Giải thoát, Như Lai chứng tri
 Tuyệt không chấp thủ, vĩnh ly nguy tà
 Những pháp ấy thật là sâu kín
 Khó thấy, chứng, tịch tịnh, mỹ miều
 Rất là tế nhị, cao siêu
 Ngoài tầm luận lý, vượt điều nghĩ suy
 Được tuyên thuyết, thắng tri, hoàn mỹ
 Những pháp ấy, người trí hiểu thôi
 Như Lai đã giác ngộ rồi
 Những ai như thật, hết lời tán dương .

30. Các Tỷ Kheo ! Có phùng Phạm-chí
 Các Sa-môn lập dị chủ trương
 Với VÔ NHÂN LUẬN lập trường
 Có Hai luận chấp chúng thường khư khư
 Chấp bản ngã và như Thế giới
 Vô Nhân sanh , dẫn tới chấp liền

31. Các Tỷ Kheo ! Có chư Thiên
 Thường gọi “ Vô Tướng Hữu Tình ” là tên .
 Một tướng niệm khởi lên trong họ
 Liền từ bỏ thân của chư Thiên
 Cõi này sinh đến do duyên
 Khi đã đến tuổi thì liền xuất gia
 Khi xuất gia, vị này từ bỏ
 Biệt gia đình, giòng họ, người thân

- Nhờ không phóng dật, tinh cần
 Nhờ chánh ức niệm, nên tâm nhập thiền
 Khi nhập định, ý riêng liền khởi
 Nhớ đến thời tướng niệm phát sinh
 Nói rằng : Do Vô Nhân sinh
 Bản ngã, thế giới của mình thật hay .
 Vì sao thế ? Vì nay tôi Có
 Trước đây tôi chẳng có hiện bày
 Từ trạng thái Không Có này
 Tôi đã thực sự thành ngay hữu tình .
 Các Tỷ Kheo ! phát sinh thứ nhất
 Với luận cứ chấp chặt Vô Nhân
 Ngoại đạo thiếu trí khó phân
 Có những kiến chấp không chân chánh gì .
32. Trường hợp hai : Bất tri Phạm-chí
 Các Sa-môn lập dị chủ trương
 Y chỉ , căn cứ lập trường
 Chấp rằng bản ngã , cõi : thường Vô Nhân
 Các Tỷ Kheo ! Lợi tranh ngoại đạo
 Nhà thẩm sát, thông thạo, biện tài
 Chia chẻ biện bác trong ngoài
 Tùy thuận thẩm sát, vị này tuyên xưng :
 Đây thế giới với từng Bản ngã
 Đều Vô Nhân tất cả vậy thay
 Đó là trường hợp thứ hai
 Chấp Vô Nhân Luận, trình bày chủ trương
33. Các Sa-môn và phùng Phạm-chí
 Chấp Vô Nhân , đồng ý lập trường
 Lấy Một trong hai chủ trương

- Hoặc chấp nhận cả Hai đường kể trên .
34. Các Tỷ Kheo ! Hãy nên nhận biết
 Tuệ phân biệt của bậc Như Lai
 Đối với sở kiến đơn sai
 Chấp thủ như vậy, chấp hoài ý đây
 Sẽ đưa đến như vậy cõi thú
 Sẽ an trú định mệnh tác thành
 Như Lai không chấp sở hành
 Chứng được tịch tịnh, nội tâm an từ
 Như thật biết, diệt trừ các thọ
 Những nguy hiểm và sự xuất ly
 Giải thoát, Như Lai chứng tri
 Tuyệt không chấp thủ, vĩnh ly nguy tà
 Những pháp ấy thật là sâu kín
 Khó thấy, chứng, tịch tịnh, mỹ miều
 Rất là tế nhị, cao siêu
 Ngoài tầm luận lý, vượt điều nghĩ suy
 Được tuyên thuyết, thắng tri, hoàn mỹ
 Những pháp ấy, người trí hiểu thôi
 Như Lai đã giác ngộ rồi
 Những ai như thật, hết lời tán dương .
35. Các Tỷ Kheo ! Có phùng Phạm-chí
 Các Sa-môn lập dị , bấy giờ
 Luận bàn QUÁ KHỨ TỐI SƠ
 Chấp kiến, y cứ tối sơ ban đầu
 Nhiều ý kiến cơ cầu đề xướng
 Mười Tám tướng luận chấp tinh thần
 Vô Thường, Thường Trú, Vô Nhân
 Nguy Biện, Vô & Hữu Biên cần đề ra

- Các Sa-môn, các nhà Phạm-chí
 Chấp Tối Sơ Quá Khứ lập trường
 Lấy Một trong MƯỜI TÁM đường
 Hoặc cả Mười Tám chủ trương trên này .
37. Các Tỷ Kheo ! Lợi tranh Phạm-chí
 Các Sa-môn lập dị chủ trương
 Y chỉ , căn cứ lập trường
 TƯƠNG LAI chấp kiến, nhiều phương xướng đề
 Bốn Mươi Bốn thứ về Luận chấp
 Chấp kiến và phổ cập Tương Lai
 Họ cứ tranh luận miệt mài
 Về những sở kiến đông dài, quần quanh
38. Các Sa-môn, lợi tranh Phạm-chí
 HỮU TƯỚNG LUẬN chấp kỹ ý này
 Mười Sáu luận chấp trình bày
 Chủ trương Hữu Tướng sau ngày chết đi
 Theo luận này, chấp thì Bản ngã
 Có sắc tướng, không cả Bệnh chi
 Chết đi , Có Tướng một khi
 Bản ngã có đủ những gì ở trong :
 Nó có sắc, cũng không có sắc
 Không không sắc, hoặc thật Hữu Biên
 Hoặc Hữu Biên lẫn Vô Biên
 Không Vô Biên, cũng không tuyền Hữu Biên
 Là Nhất Tướng hay nghiêng Dị Tướng
 Vô Lượng Tướng, Thiểu Tướng, Thuận An
 Thuận Khổ , Khổ Lạc gộp chung
 Chủ trương : Bản ngã là Không Bệnh tình
 Không Khổ Lạc , định ninh định hướng

- Sau khi chết Có Tướng ; tin sâu
39. Sa-môn, Phạm-chí hoạt đầu
 Chấp rằng Có Tướng ngay sau chết rồi
 Với luận chấp có Mười Sáu thứ
 Họ khẳng khẳng cố giữ lập trường
 Một trong Mười Sáu chủ trương
 Hay cả Mười Sáu con đường kể trên .
40. Các Tỷ Kheo ! Hãy nên nhận biết
 Tuệ phân biệt của bậc Như Lai
 Đối với sở kiến đơn sai
 Chấp thủ như vậy, chấp hoài ý đây
 Sẽ đưa đến như vậy cõi thú
 Sẽ an trú định mệnh tác thành
 Như Lai không chấp sở hành
 Chứng được tịch tịnh, nội tâm an từ
 Như thật biết, diệt trừ các thọ
 Những nguy hiểm và sự xuất ly
 Giải thoát, Như Lai chứng tri
 Tuyệt không chấp thủ, vĩnh ly nguy tà
 Những pháp ấy thật là sâu kín
 Khó thấy, chứng, tịch tịnh, mỹ miều
 Rất là tế nhị, cao siêu
 Ngoài tầm luận lý, vượt điều nghĩ suy
 Được tuyên thuyết, thắng tri, hoàn mỹ
 Những pháp ấy, người trí hiểu thôi
 Như Lai đã giác ngộ rồi
 Những ai như thật, hết lời tán dương .

TỤNG PHẨM THỨ HAI

1. Các Tỷ Kheo ! Có phùng Phạm-chí
 Các Sa-môn lập dị chủ trương
 VÔ TƯỚNG LUẬN chấp , lập trường
 Chấp Không Có Tướng sau khi chết rồi
 TÁM luận chấp đồng thời đề cử
2. Y chỉ gì , căn cứ vào đâu ?
 Chủ trương Vô Tướng làm đầu
 Bản ngã có sắc, nào đâu Tướng gì
 Không có Bệnh, hoặc thì Không Sắc
 Không Có Sắc , không Sắc không Không
 Là Hữu Biên hay Vô Biên
 Phi Hữu Biên nữa, Không liền Vô Biên
 Sau khi chết, ngã liền Không Tướng
 Không có Bệnh, Vô Tướng luận này .
3. Sa-môn, Phạm-chí ở đây
 Chủ trương Vô Tướng , chấp đầy sở tri
 Hoặc chấp cả Tám chi tổng số
 Hoặc lấy Một trong số Tám điều
 Ngoài ra không có chi nhiều
 Ngoài TÁM luận chấp đủ chiều kể trên ,
4. Các Tỷ Kheo ! Lợi tranh Phạm-chí
 Các Sa-môn lập dị cáo tri :
 Phi Hữu & Vô Tướng có gì ?
 Chết rồi Bản Ngã tức thì chẳng chi
 PHI HỮU TƯỚNG cùng PHI VÔ TƯỚNG
 Y chỉ vào , căn cứ Luận này
6. Chấp rằng : Bản Ngã ở đây
 Không Bệnh, Có Sắc , chết rồi còn chi ?

Phi Hữu Tướng và Phi Vô Tướng
 Là Vô Sắc, không phải Sắc chuyên
 Không phải Vô Sắc , đảo điên
 Hữu Biên cùng với Vô Biên vô cùng
 Là Hữu Biên cũng cùng Vô hạn
 Chẳng có biên cũng chẳng không biên
 Phi Hữu Biên , Phi Vô Biên
 Không Bệnh, sau chết chúng liền chấp tri
 Phi Hữu Tướng cùng Phi Vô Tướng
 Tám luận chấp định hướng chủ trương
 Ngoại đạo chấp kiến lập trường
 Họ chấp Một hoặc Tám đường kể trên .

8. Các Tỷ Kheo ! Hãy nên nhận biết
 Tuệ phân biệt của bậc Như Lai
 Đối với sở kiến đơn sai
 Chấp thủ như vậy, chấp hoài ý đây
 Sẽ đưa đến như vậy cõi thú
 Sẽ an trú định mệnh tác thành
 Như Lai không chấp sở hành
 Chứng được tịch tịnh, nội tâm an từ
 Như thật biết, diệt trừ các thọ
 Những nguy hiểm và sự xuất ly
 Giải thoát, Như Lai chứng tri
 Tuyệt không chấp thủ, vĩnh ly nguy tà
 Những pháp ấy thật là sâu kín
 Khó thấy, chứng, tịch tịnh, mỹ miều
 Rất là tế nhị, cao siêu
 Ngoài tầm luận lý, vượt điều nghĩ suy
 Được tuyên thuyết, thắng tri, hoàn mỹ
 Những pháp ấy, người trí hiểu thôi

Như Lai đã giác ngộ rồi
 Những ai như thật, hết lời tán dương .

*

Các Tỷ Kheo ! Có phùng Phạm-chí
 Các Sa-môn lập dị thuyết minh
 ĐOẠN DIỆT LUẬN , với hữu tình
 Vì do bốn đại hợp thành , do sanh
 Vì Bản ngã ngọn ngành Có Sắc
 Khi thân hoại , hủy nát còn chi !
 Đoạn diệt, tiêu thất bất kỳ
 Với BẢY luận chấp vãn vi chấp trì
 Sau khi chết , những gì cũng tuyệt
 Nên Bản ngã đoạn diệt hoàn toàn .

Một vị khác nêu ý mình :
 Bản ngã thật có , đồng tình với ông
 Nhưng bản ngã thì không đoạn diệt
 Tại vì ông không biết rõ , rành
 Có một bản ngã sẵn dành
 Có Sắc , thiên tánh, đồ ăn thực-đoàn
 Bản ngã ấy hoàn toàn đoạn diệt
 Khi thân hoại , hủy tuyệt không còn .

10. Vị khác nêu ý sáo mòn
 Bản ngã thật có , tôi luôn đồng tình
 Cái bản ngã không tin đoạn diệt
 Chỉ có thiệt bản ngã sẵn dành
 Thiên tánh , do ý tạo thành
 Có Sắc, không khuyết một căn chi nào
 Bản ngã ấy ông sao thấy được !
 Chỉ có tôi biết trước rõ ràng
 Khi thân hủy diệt, rã tan

Bản ngã đoạn diệt, hoàn toàn tiêu ma

13. Lại vị khác đưa ra luận nghị
 Cũng đồng ý bản ngã có thường
 Nhưng không đoạn diệt hoàn toàn
 Chỉ một bản ngã vượt hàng khứ lai
 Một Bản ngã vượt ngoài Sắc Tướng
 Lại diệt trừ các Tướng tấn công
 Dị Tướng ức niệm cũng không
 Hư không nhận hiểu là đồng Vô Biên
 Không Vô Biên Xứ liền đạt tới
 Bản ngã này ông với được sao ?
 Chỉ tôi mới hiểu trước sau
 Sau khi thân hoại , hủy mau không còn
 Nên bản ngã hoàn toàn đoạn diệt
 Trường hợp ba , được biết đề ra .
14. Một ý khác được nói qua
 Của một vị nữa , cũng là ý thôi !
 Có Bản ngã , ý tôi cũng thế
 Nhưng không thể đoạn diệt hoàn toàn
 Chỉ một bản ngã rõ ràng
 Không Vô Biên Xứ vượt ngang ra ngoài
 Thức Vô Biên Xứ , tài nhận biết
 Bản ngã ấy, ông thiệt không thông
 Chỉ tôi mới hiểu nằm lòng
 Sau khi thân hoại , sạch không chẳng còn
 Nên bản ngã hoàn toàn đoạn diệt
 Trường hợp bốn , được biết đề ra .
15. Lại ý khác , đồng ý là
 Có một bản ngã kể ra khác loài
 Thức Vô Biên vượt ngoài tất cả

Nhận hiểu ngã sở hữu chi đâu ?
 Vô Sở Hữu Xứ lần vào
 Tôi thấy, tôi biết , ông nào biết chi !
 Cái bản ngã tức thì đoạn diệt
 Sau khi chết, mạng tuyệt, không còn

16. Lại một ý khác nhắc hoài
 Có một Bản ngã vượt ngoài ở đây
 Vô Sở Hữu Xứ này nhận hiểu
 Đây tịch tịnh, mỹ diệu ; đạt liền
 Phi Tướng Phi Phi Tướng Thiên
 Ông không từng biết, biết liền là tôi
 Bản ngã ấy hoàn toàn đoạn diệt
 Sau khi chết, mạng tuyệt, không còn .
17. Các Phạm-chí, các Sa-môn
 ĐOẠN DIỆT luận chấp, chúng đồng thuyết minh
 Sau khi chết , thân hình tan rã
 Thì Bản ngã đoạn diệt là thường
 Chấp Một trong BẢY lập trường
 Hay chấp nhận cả Bảy đường kể trên .
18. Các Tỷ Kheo ! Hãy nên nhận biết
 Tuệ phân biệt của bậc Như Lai
 Đối với sở kiến đơn sai
 Chấp thủ như vậy, chấp hoài ý đây
 Sẽ đưa đến như vậy cõi thú
 Sẽ an trú định mệnh tác thành
 Như Lai không chấp sở hành
 Chúng được tịch tịnh, nội tâm an từ
 Như thật biết, diệt trừ các thọ

- Những nguy hiểm và sự xuất ly
 Giải thoát, Như Lai chứng tri
 Tuyệt không chấp thủ, vĩnh ly nguy tà
 Những pháp ấy thật là sâu kín
 Khó thấy, chứng, tịch tịnh, mỹ diệu
 Rất là tế nhị, cao siêu
 Ngoài tầm luận lý, vượt điều nghĩ suy
 Được tuyên thuyết, thắng tri, hoàn mỹ
 Những pháp ấy, người trí hiểu thôi
 Như Lai đã giác ngộ rồi
 Những ai như thật, hết lời tán dương .
19. Các Tỷ Kheo ! Có phường Phạm-chí
 Các Sa-môn lập dị cuu mang
 HIỆN TẠI TỐI THƯỢNG NIẾT BÀN
 Với NĂM luận chấp , bày hàng như sau
 Căn cứ gì , điều nào ý lại
 Chấp Hiện Tại Tối Thượng Niết Bàn ?
- 20 . Phạm-chí , Sa-môn các hàng
 Chủ trương, quan niệm cảm quan biện tài
 Khi bản ngã hưởng hoài , sung mãn
 Năm dục lạc vô hạn khoái khoan
 Như thế bản ngã sẵn sàng
 Đạt đến Tối Thượng Niết Bàn hiện nay
21. Một vị khác , ý này đề cập :
 Đồng ý, thật bản ngã có thường
 Nhưng chưa đạt đến hoàn toàn
 Hiện Tại Tối Thượng Niết Bàn được đâu
 Vì có sao ? Vì rằng dục tính
 Là Vô Thường, biên dịch, khổ đau
 Chuyển hóa, cho nên khổ sầu

Ưu, bi, phiền não, buồn rầu phát sanh
 Ly dục lạc, ác hành, ác pháp
 Đến khi đạt vào Đệ Nhất Thiên
 Có Tâm, có Tứ, lạc, yên
 Sinh từ ly dục là Thiền định đây
 Nên bản ngã nơi này như vậy
 Đạt Hiện Tại Tối Thượng Niết Bàn .

22. Một vị nêu ý liên quan
 Đồng ý cho rằng bản ngã có thôi
 Nhưng theo tôi, hiện thời chưa đạt
 Đến Hiện Tại Tối Thượng Niết Bàn
 Vì sao ? Thiền định hiện đang
 Có Tâm, có Tứ, nhưng càng rất thô
 Khi đạt vô, sau Tâm sau Tứ
 Và an trú trong Đệ Nhị Thiên
 Thiền này yên tĩnh, Trí chuyên
 Nội tâm Nhất Cảnh, không duyên Tứ, Tâm
 Có hỷ lạc, định sanh từ hướng
 Đạt Hiện Tại Tối Thượng Niết Bàn
23. Một vị khác, đồng ý rằng :
 Đã có bản ngã, khả năng rõ ràng
 Nhưng bản ngã chưa hoàn toàn hưởng
 Đạt Hiện Tại Tối Thượng Niết Bàn
 Vì sao ? Tâm trí còn đang
 Có hỷ và bị vô vàn động xung
 Nên bản ngã nói chung thô tháo
 Chỉ khi nào tâm hảo, không tham
 Vào hỷ, trú xả thân an
 Chánh trí, chánh niệm, hưởng hoan lạc liền
 Các bậc thánh thường xuyên gọi đủ

Là “ Hỷ Niệm Lạc Trú ”, theo duyên
 An trú vào Đệ Tam Thiên
 Tối Thượng Hiện Tại Niết Bàn đạt ngay
 Một vị khác, ý này đề cập :
 Là có thật Bản ngã, còn đang
 Nhưng chưa đạt đến hoàn toàn
 Tối Thượng Hiện Tại Niết Bàn cao thâm
 Vì có sao ? Vì tâm thọ lạc
 Nên thô tháo, vụt chạc không hay
 Khi nào bản ngã ở đây
 Xả lạc, xả khổ, diệt ngay ưu phiền
 Diệt trừ hỷ, đạt liền an trú
 Đệ Tứ Thiên, hưởng đủ khinh an
 Thiền này không khổ, không an
 Xả niệm thanh tịnh, hoàn toàn nghiêm trang .

25. Các Tỷ Kheo ! Có hàng Phạm-chí
 Các Sa-môn định ý rõ ràng
 Chủ trương HIỆN TẠI NIẾT BÀN
 Với NĂM Luận Chấp hoàn toàn họ mong
 Họ sẽ chấp Một trong Năm thứ
 Hay chấp đủ Năm luận đồng hàng
 Hiện Tại Tối Thượng Niết Bàn
 Sa-môn, Phạm-chí chấp càn như trên
26. Các Tỷ Kheo ! Hãy nên nhận biết
 Tuệ phân biệt của bậc Như Lai
 Đối với sở kiến đơn sai
 Chấp thủ như vậy, chấp hoài ý đây
 Sẽ đưa đến như vậy cõi thú
 Sẽ an trú định mệnh tác thành

- Như Lai không chấp sở hành
 Chúng được tịch tịnh, nội tâm an từ
 Như thật biết, diệt trừ các thọ
 Những nguy hiểm và sự xuất ly
 Giải thoát, Như Lai chứng tri
 Tuyệt không chấp thủ, vĩnh ly nguy tà
 Những pháp ấy thật là sâu kín
 Khó thấy, chúng, tịch tịnh, mỹ miều
 Rất là tế nhị, cao siêu
 Ngoài tầm luận lý, vượt điều nghĩ suy
 Được tuyên thuyết, thắng tri, hoàn mỹ
 Những pháp ấy, người trí hiểu thôi
 Như Lai đã giác ngộ rồi
 Những ai như thật, hết lời tán dương .
27. Các Tỷ Kheo ! Có phòng Phạm-chí
 Các Sa-môn lập dị chủ trương
 Y chỉ , căn cứ lập trường
 TƯỞNG LAI chấp kiến nhiều phương xướng đề
 BỐN MƯƠI BỐN thứ về luận chấp
 Chấp kiến và đề cập Trương Lai
 Chấp Bốn Mươi Bốn thứ này
 Hay chấp lấy Một luận này mà thôi .
28. Các Tỷ Kheo ! Các thời Phạm-chí
 Các Sa-môn lập dị luận bàn
 Quá Khứ Tội Sơ ngút ngàn
 Trương Lai chấp kiến lan man luận nào
 Nhiều sở kiến khác nhau đề cập
 Sáu Mươi Hai luận chấp xướng bày
 Họ chấp Một trong số này

- Hay chấp cả Sáu Mươi Hai luận đề .
29. Các Tỷ Kheo ! Chủ trương THƯỜNG TRÚ
 Chấp bản ngã, thế giới thường còn
 Đó là kinh nghiệm cá nhân
 Không biết, không thấy của tầng Sa-môn
 Hoặc Bàn-môn (1) vẫn tồn cảm thọ
 Sự kích thích, xuyên tạc, động tâm
 Của những ai sống phù trầm
 Tham ái chi phối nên lầm, đáng thương !
33. Các Tỷ Kheo ! Lập trường song hữu
 Thường Trú Luận cùng với Vô Thường
 Bản ngã, thế giới chủ trương
 Hữu tình một hạng đơn phương Vô Thường
 Hữu tình khác là Thường Trú cả
 Nên Vô Thường với cả Thường còn
 Đó là kinh nghiệm cá nhân
 Không biết, không thấy của tầng Sa-môn
 Hoặc Bàn-môn vẫn tồn cảm thọ
 Sự kích thích, xuyên tạc, động tâm
 Của những ai sống phù trầm
 Tham ái chi phối nên lầm, đáng thương !
34. Các Tỷ Kheo ! Chủ trương nói tới
 Hữu Biên luận cùng với Vô Biên
 Với Bốn Luận Chấp hiện tiền
 Tùy theo mỗi hạng hữu tình khác nhau
 Với một hạng chấp vào Thường Trú
 Còn hạng kia chấp thủ Vô Thường

(1) : Bàn-môn hay Phạm Chí tức là Bà-la-môn .

- Đó là kinh nghiệm cá nhân
 Không biết, không thấy của tầng Sa-môn
 Hoặc Bàn-môn vẫn tồn cảm thọ
 Sự kích thích, xuyên tạc, động tâm
 Của những ai sống phù trầm
 Tham ái chi phối nên lắm, đáng thương !
35. Các Tỷ Kheo ! Lập trường Ngụy Biện
 Dùng phương tiện trườn uốn như lươn
 Lời lẽ lắt léo khôn lường
 Với Bốn luận chấp chủ trương kiên cường
 Ngụy Biện Luận uốn trườn như thê
 Những con lươn sông bể vầy vùng
- Đó là kinh nghiệm cá nhân
 Không biết, không thấy của tầng Sa-môn
 Hoặc Bàn-môn vẫn tồn cảm thọ
 Sự kích thích, xuyên tạc, động tâm
 Của những ai sống phù trầm
 Tham ái chi phối nên lắm, đáng thương !
36. Các Tỷ Kheo ! Lập trường nói tới
 Vô Nhân Luận lập bởi Sa-môn
 Hoặc Bà-la-môn , chủ trương
 Bản ngã, thế giới vẫn thường Vô Nhân
 Hai Luận Chấp thiết thân của họ
 Y chỉ vào Luận đó định phân .
- Đó là kinh nghiệm cá nhân
 Không biết, không thấy của tầng Sa-môn
 Hoặc Bàn-môn vẫn tồn cảm thọ
 Sự kích thích, xuyên tạc, động tâm
 Của những ai sống phù trầm

- Tham ái chi phối nên lắm, đáng thương !
37. Các Tỷ Kheo ! Lập trường đơn cử
 Luận bàn về Quá Khứ Tội Sơ
 Chấp kiến, đề xướng khế cơ
 Mười Tám luận chấp lừng lò đề ra
 Được trình bày bao la lý luận
 Có những điều mâu thuẫn, không chân .
- Đó là kinh nghiệm cá nhân
 Không biết, không thấy của tầng Sa-môn
 Hoặc Bàn-môn vẫn tồn cảm thọ
 Sự kích thích, xuyên tạc, động tâm
 Của những ai sống phù trầm
 Tham ái chi phối nên lắm, đáng thương !
38. Các Tỷ Kheo ! Lập trường Hữu Tướng
 Chấp bản ngã Có Tướng sau khi
 Chết rồi, Tướng vẫn còn ghi
 Mười Sáu luận chấp họ thì xướng lên
 Hữu Tướng Luận làm nền tư tưởng
 Y chỉ vào , đề xướng luận phân .
- Đó là kinh nghiệm cá nhân
 Không biết, không thấy của tầng Sa-môn
 Hoặc Bàn-môn vẫn tồn cảm thọ
 Sự kích thích, xuyên tạc, động tâm
 Của những ai sống phù trầm
 Tham ái chi phối nên lắm, đáng thương !
- Các Tỷ Kheo ! Lập trường Vô Tướng
 Chấp bản ngã Không Tướng, sau khi
 Chết rồi , Tướng có còn chi
 Với Tám luận chấp, họ thì xướng lên

- Vô Tướng Luận làm nền tư tưởng
Y chỉ vào, đề xướng luận phân .
Đó là kinh nghiệm cá nhân
Không biết, không thấy của tầng Sa-môn
Hoặc Bàn-môn vẫn tồn cảm thọ
Sự kích thích, xuyên tạc, động tâm
Của những ai sống phù trầm
Tham ái chi phối nên lầm, đáng thương !
40. Các Tỷ Kheo ! Lập trường đề xướng
Là Hữu Tướng, Vô Tướng cùng không
Chẳng phải Có Tướng sẵn sinh
Chẳng phải Không Tướng khi mình chết đi
Phi Hữu Tướng cùng Phi Vô Tướng
Tám Luận Chấp đề xướng nhiều lần
Đó là kinh nghiệm cá nhân
Không biết, không thấy của tầng Sa-môn
Hoặc Bàn-môn vẫn tồn cảm thọ
Sự kích thích, xuyên tạc, động tâm
Của những ai sống phù trầm
Tham ái chi phối nên lầm, đáng thương !
41. Các Tỷ Kheo ! Lập trường Đoạn Diệt
Chấp hủy diệt, tiêu mất, hủy hình
Sau chết, của loài hữu tình
Với Bảy luận chấp , thuyết minh dài dòng
Đoạn Diệt Luận , số đông Phạm Chí
Các Sa-môn cùng ý luận phân
Đó là kinh nghiệm cá nhân
Không biết, không thấy của tầng Sa-môn
Hoặc Bàn-môn vẫn tồn cảm thọ

- Sự kích thích, xuyên tạc, động tâm
Của những ai sống phù trầm
Tham ái chi phối nên lầm, đáng thương !
42. Các Tỷ Kheo ! Lập trường đề xướng
Luận Hiện Tại Tối Thượng Niết Bàn
Với Năm luận chấp rõ ràng
Sa-môn, Phạm-chí các hàng nêu lên
Loài hữu tình dưới trên tồn tại
Y chỉ vào Hiện Tại Niết Bàn
Đó là kinh nghiệm cá nhân
Không biết, không thấy của tầng Sa-môn
Hoặc Bàn-môn vẫn tồn cảm thọ
Sự kích thích, xuyên tạc, động tâm
Của những ai sống phù trầm
Tham ái chi phối nên lầm, đáng thương !
43. Các Tỷ Kheo ! Lập trường luận chấp
Về Tương Lai đề cập luận bàn
Sa-môn, Phạm-chí các hàng
Bốn Mươi Bốn luận chủ quan xướng đề
Chấp kiến về Tương Lai , y cứ
Đề xướng đủ sở kiến nhiều phần
Đó là kinh nghiệm cá nhân
Không biết, không thấy của tầng Sa-môn
Hoặc Bàn-môn vẫn tồn cảm thọ
Sự kích thích, xuyên tạc, động tâm
Của những ai sống phù trầm
Tham ái chi phối nên lầm, đáng thương !
44. Các Tỷ Kheo ! Lập trường đơn cử
Luận bàn về Quá Khứ Tối Sơ

Luận bàn Tương Lai đang chờ
Tương Lai & Quá Khứ Tồi Sợ thế nào ?
Họ đề xướng với bao sở kiến
Sáu Mươi Hai luận biện xoay vần

Đó là kinh nghiệm cá nhân
Không biết, không thấy của tầng Sa-môn
Hoặc Bàn-môn vẫn tồn cảm thọ
Sự kích thích, xuyên tạc, động tâm
Của những ai sống phù trầm
Tham ái chi phối nên làm, đáng thương !

***

45. Các Tỷ Kheo ! Lập trường được tả
Chấp bản ngã, thế giới trường tồn
Là Thường Trú Luận xoay tròn
Y chỉ lý thuyết sáo mòn khăng khăng
Bốn luận chấp họ hằng hướng tới
Chấp bản ngã, thế giới thường hằng
Chủ trương phát khởi rõ ràng
Do sự xúc chạm từ đàng các căn .
46. Các Tỷ Kheo ! Họ hằng chấp thủ
Nửa Thường Trú và nửa Vô Thường
Sa-môn, Phạm Chí chủ trương
Với Bốn luận chấp lập trường phát sinh
Là Vô Thường, hữu tình một hạng
Với hạng khác, Thường Trú luận cương
Chủ trương phát khởi rõ ràng
Do sự xúc chạm từ đàng các căn .
47. Các Tỷ Kheo ! Họ hằng chấp thủ
Luận Hữu Biên vừa cả Vô Biên
Với Bốn luận chấp tùy duyên

Chỉ Hữu Biên hay chỉ riêng Vô Cùng
Hay Vô Biên đi chung Giới Hạn
Chẳng Hữu Biên cũng chẳng Vô Biên
Chủ trương phát khởi đến liền
Do sự xúc chạm từ tuyền các căn .

48. Các Tỷ Kheo ! Họ hằng chấp thủ
Ngụy Biện Luận với đủ biện minh
Với Bốn luận chấp đình ninh
Một số ngoại đạo mặc tình chủ trương
Dùng những lời uốn trườn ngụy biện
Nhu loài lươn sông biển vẫy vùng
Chủ trương phát khởi rõ ràng
Do sự xúc chạm từ đàng các căn .
49. Các Tỷ Kheo ! Họ hằng chấp thủ
Vô Nhân Luận với đủ Hai phần
Bản ngã, thế giới rõ ràng
Được sinh do bởi Vô Nhân, chấp liền
Chủ trương ấy mặc nhiên phát khởi
Do xúc chạm từ bởi các căn .
50. Các Tỷ Kheo ! Họ chấp rằng
Tồi Sợ Quá Khứ luận bàn, đề ra
Họ chấp kiến, thông qua, y chỉ
Mười Tám Luận đề nghị, chấp toàn
Chủ trương phát khởi rõ ràng
Do sự xúc chạm từ đàng các căn .
51. Các Tỷ Kheo ! Họ hằng chấp thủ
Hữu Tướng Luận là chủ trương này
Sau chết, Có Tướng như nay
Mười Sáu luận chấp trình bày nơi đây

- Chủ trương ấy như vậy phát khởi
Do xúc chạm từ bởi các căn .
52. Các Tỷ Kheo ! Họ chấp rằng
Bản ngã Vô Tướng khi thân chết rồi
Tám luận chấp họ thời đề xướng
Khi mạng chung chẳng Tướng nào còn
Chủ trương phát khởi rõ ràng
Do sự xúc chạm từ đàng các căn .
53. Các Tỷ Kheo ! Họ hằng chấp kỹ
Những Sa-môn, Phạm-chí đề ra
Bản ngã khi chết, trải qua
Cả hai loại Tướng thì là những chi ?
Phi Hữu Tướng cùng Phi Vô Tướng
Tám luận chấp đề xướng lan man
Chủ trương phát khởi rõ ràng
Do sự xúc chạm từ đàng các căn .
54. Các Tỷ Kheo ! Họ hằng đề cập
Sự đoạn diệt, tiêu mất, hủy tan
Đoạn Diệt Luận , họ luận bàn
Vớ Bảy luận chấp lan man lập trường
Chủ trương ấy cùng nương phát khởi
Do xúc chạm từ bởi các căn .
55. Các Tỷ Kheo ! Nên nhớ rằng :
Sa-môn, Phạm-chí vẫn hằng chủ trương
Năm Luận Chấp họ thường đề xướng
Luận Hiện Tại Tội Thượng Niết Bàn
Chủ trương phát khởi rõ ràng
Do sự xúc chạm từ đàng các căn .
56. Các Tỷ Kheo ! Họ hằng cố chấp
Về Tương Lai , đề cập luận bàn

- Chấp kiến, y cứ cảm quan
Bốn Mươi Bốn luận chấp toàn vào đây
Y chỉ gì luận này đề xướng
Về tương lai định hướng lan man
Chủ trương phát khởi rõ ràng
Do sự xúc chạm từ đàng các căn .
57. Các Tỷ Kheo ! Họ hằng chấp thủ
Về Tội Sơ Quá Khứ luận bàn
Luận bàn về cả Tương Lai
Tội Sơ Quá Khứ & Tương Lai cùng bàn
Họ đề xướng nhiều đàng sở kiến
Sáu Mươi Hai luận biện chu toàn
Chủ trương phát khởi rõ ràng
Do sự xúc chạm từ đàng các căn .
- ***
58. Các Tỷ Kheo ! Sa-môn, Phạm-chí
Thường Trú Luận , chấp kỹ lập trường
Bản ngã, thế giới Còn Thường
Vớ Bốn luận chấp chủ trương chẳng đồng
Chủ trương này họ không cảm thọ
Nếu không có cảm xúc, vô hồn .
59. Các Tỷ Kheo ! Những Sa-môn
Hay những Phạm-chí chấp tồn chủ trương
Thường Trú Luận & Vô Thường , họ nói
Là Thường còn : Một loại hữu tình
Vô Thường loại khác hữu tình
Vớ Bốn luận chấp thuyết minh chẳng đồng
Chủ trương này họ không cảm thọ
Nếu không có cảm xúc , vô hồn .
60. Các Tỷ Kheo ! Những Sa-môn

- Hay những Phạm-chí chấp tồn ý riêng
 Bốn luận chấp Vô Biên & Giới Hạn
 Là Hữu Biên cùng hạng Vô Biên
 Họ không cảm thọ được liền
 Nếu không cảm xúc, vô duyên vô hồn .
61. Các Tỷ Kheo ! Sa-môn, Phạm-chí
 Ngụy Biện Luận chấp kỹ chủ trương
 Dùng lời trườn uốn như lươn
 Cùng với Bốn luận, họ thường chấp ngay
 Chủ trương này họ không cảm thọ
 Nếu không có cảm xúc , vô hồn .
62. Các Tỷ Kheo ! Những Sa-môn
 Hay những Phạm-chí chấp tồn chủ trương
 Vô Nhân Luận lập trường đề xướng
 Chấp bản ngã, thế giới Vô Nhân
 Với Hai luận chấp sẵn dành
 Ngoại đạo tranh luận ngọn ngành đả thông
 Chủ trương này họ không cảm thọ
 Nếu không có cảm xúc , vô hồn .
63. Các Tỷ Kheo ! Những Sa-môn
 Hay những Phạm-chí chấp tồn chủ trương
 Về Tội Sớ lập trường Quá Khứ
 Đề xướng nhiều luận cứ lập lò
 Mười Tám luận chấp bấy giờ
 Y chỉ theo đó tôn thờ thuyết đây
 Chủ trương này họ không cảm thọ
 Nếu không có cảm xúc , vô hồn .
64. Các Tỷ Kheo ! Những Sa-môn
 Hay những Phạm-chí chấp tồn chủ trương

- Hữu Tướng Luận lập trường đề xướng
 Chấp bản ngã Có Tướng đồng thời
 Sau khi thân chết đi rồi .
 Mười Sáu luận chấp nổi trôi chẳng đồng
 Chủ trương này họ không cảm thọ
 Nếu không có cảm xúc , vô hồn .
65. Các Tỷ Kheo ! Những Sa-môn
 Hay những Phạm-chí chấp tồn chủ trương
 Vô Tướng Luận lập trường đề xướng
 Chấp bản ngã Không Tướng đồng thời
 Sau khi thân chết đi rồi .
 Với Tám luận chấp , chết rồi hết mong .
 Chủ trương này họ không cảm thọ
 Nếu không có cảm xúc , vô hồn .
66. Các Tỷ Kheo ! Những Sa-môn
 Hay những Phạm-chí chấp tồn chủ trương
 Phi Hữu Tướng cùng Phi Vô Tướng
 Chấp bản ngã các Tướng chẳng là
 Chẳng phải Có Tướng cùng qua
 Chẳng phải Không Tướng xảy ra sau phân
 Thân chết đi , chẳng cần đề cập
 Tám luận chấp họ lập đề cương
 Họ không cảm thọ chủ trương
 Nếu không cảm xúc , dở ươn vô hồn .
67. Các Tỷ Kheo ! Sa-môn, Phạm-chí
 Đoạn Diệt Luận chấp kỹ lập trường
 Đoạn diệt, tiêu mất ; chủ trương
 Với Bảy luận chấp họ thường xướng ngay
 Chủ trương này họ không cảm thọ
 Nếu không có cảm xúc , vô hồn .

68. Các Tỷ Kheo ! Những Sa-môn
 Hay những Phạm-chí chấp tôn chủ trương
 Luận Hiện Tại Niết Bàn đề xướng
 Loài hữu tình tư tưởng chấp vào
 Với Năm luận chấp thấp cao
 Họ chấp Năm thứ hoặc vào Một thôi .
 Chủ trương này không nơi cảm thọ
 Nếu không có cảm xúc , vô hồn .
69. Các Tỷ Kheo ! Những Sa-môn
 Hay những Phạm-chí chuyên môn luận bàn
 Về Tương Lai họ toàn chấp kiến
 Đề ra nhiều luận biện khác nhau
 Bốn Mươi Bốn luận trước sau
 Họ đã đề xướng thấp cao , chấp vào
 Chủ trương này không sao cảm thọ
 Nếu không có cảm xúc , vô hồn .
70. Các Tỷ Kheo ! Những Sa-môn
 Hay những Phạm-chí chấp tôn chủ trương
 Về lập trường Tối Sơ Quá Khứ
 Chấp kiến và y cứ điều này
 Luận chấp có Sáu Mươi Hai
 Họ đã đề xướng đúng sai không màng
 Chủ trương này họ không cảm thọ
 Nếu không có cảm xúc , vô hồn .
- *
71. Các Tỷ Kheo ! Những Sa-môn
 Hay những Phạm-chí chấp tôn chủ trương
 Tất cả SÁU MƯƠI HAI luận thuyết
 Mà các con đã biết qua rồi
 Tất cả các vị này thời

- Có những cảm thọ từ nơi lục trần
 Sáu xúc xứ là nhân xúc chạm
 Do cảm thọ , Tham Ái phát sinh
 Do duyên tham ái , Thủ sinh
 Do thủ phát khởi, Hữu sinh, lập thành
 Do duyên hữu , sự Sanh phát khởi
 Do duyên sanh , đưa tới điều chi ?
 Già, Chết, Khổ, Não, Ưu, Bi
 Đồng thời phát khởi, chung qui luân hồi .
- *
- Các Tỷ Kheo ! Hiện thời Tăng Chúng
 Vị Tỷ Kheo biết đúng chân như
 Sự tập khởi , sự diệt trừ
 Vị ngọt , nguy hiểm xuất từ sáu căn
 Vị ấy sẽ dần dần hiểu biết
 Vượt ra ngoài dị biệt nguy tà
 Tất cả Luận Chấp kể ra
 Sáu Mươi Hai thứ phải qua suy tâm .
72. Các Tỷ Kheo ! Chủ tâm lập dị
 Bà-la-môn (Phạm-chí), Sa-môn
 Đề cử , y cứ , chấp tôn
 Tối Sơ Quá Khứ hoặc đồn Tương Lai
 Nhiều sở kiến trong ngoài sai biệt
 Họ sẽ bị lưới nghiệt bao ngoài
 Là lưới của Sáu Mươi Hai
 Luận chấp đề xướng Tương lai, Trước này
 Dầu nhảy vọt , không sao khỏi lưới
 Vì trên dưới đã bị bao vây
- Các Tỷ Kheo ! Thí dụ này :
 Như người đánh cá là tay lành nghề

Với tấm lưới sít sao dùng để
 Bao phủ cá không thể thoát ra
 Dầu chúng vùng vẫy, nhảy qua
 Vẫn bị hạn cuộc , lưới đà bủa vây .

Cũng như vậy, những tay ngoại đạo
 Chấp lậ trường điên đảo Tương Lai
 Tối Sơ Quá Khứ càng sai
 Luận chấp có Sáu Mười Hai luận đề
 Những vị ấy cũng đều bị phủ
 Trong tấm lưới có đủ các chiều
 Cho dầu nhảy vọt , cố liêu
 Cũng vẫn bị lưới mọi chiều phủ vây
 Sáu Mười Hai lưới này trùm khắp
 Đó chính những Luận Chấp lầm sai .

Các Tỷ Kheo ! Thân Như Lai
 Tuy còn tồn tại, nhưng ngoài tử sinh
 Những nguyên nhân định đời sống khác
 Đã chấm dứt sống thác lụy phiền
 Loài người và cả chư Thiên
 Thấy được thân ấy sinh tiền Như Lai
 Khi thân hoại , Như Lai tịch diệt
 Thì mọi loài cũng tuyệt thấy gì !

Các Tỷ Kheo ! Hãy tư duy
 Nếu có một nhánh đầy chi chít xoài
 Nhánh bị chặt , chùm xoài cũng chết
 Thân Như Lai , giống hệt dụ này
 Tái sinh , chặt đứt như vậy
 Cũng như chặt đứt nhánh xoài , tuyệt căn .

***

Đức A-Nan nghiêm thân phục bạch :
 – Kỳ diệu thay ! Kính bạch Thế Tôn !
 Hy hữu thay ! Bạch Thế Tôn !
 Chúng con phải gọi Pháp môn là gì ?
 – Này A-Nan ! Phụng trì tôn trọng
 Pháp môn đây LỢI VĨNG tên này
 PHÁP VĨNG cũng chính là đây
 PHẠM VĨNG tên gọi, từ nay phụng trì
 Gọi KIỂM VĨNG chẳng chi sai lạc
 Tuy khác tên, không khác nghĩa màu
 VÔ THUỢNG CHIẾN THẮNG cao sâu
 Là một nghĩa khác , đặt đầu tên kinh .

Khi Thế Tôn thuyết minh rành mạch
 Chúng Tỷ Kheo nhiều cách hân hoan
 Suy gẫm lời dạy Thế Tôn
 Hiểu tận, tín thọ Pháp môn tuyệt vời
 Kinh PHẠM VĨNG đời đời ghi tạc
 Đã đánh bạt Tà Thuyết chơi vơi
 Một ngàn thế giới nơi nơi
 Thấy đều rúng động, vang lời tôn xưng .

Nam Mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật (3 L)

*
 * *

(Chấm dứt Kinh PHẠM VĨNG – Brahmajàlasutta)